

không ngứa. Nổi hạch to ở khu vực vết cắn của mò hoặc toàn thân. Ban xuất hiện cuối tuần đầu của bệnh, ban dạng dát sần với kích thước vài mm đến 1cm ở khắp người (thần và tứ chi). Ngoài hội chứng nêu trên, có thể gặp triệu chứng tim mạch (rối loạn nhịp tim, viêm cơ tim...), hô hấp (viêm phế quản, viêm phổi kẽ, hội chứng ARDS...), tiêu hóa, tiết niệu... đây có thể xem như biến chứng của bệnh và sẽ rất nguy hiểm cho bệnh nhân.

Phát ban ngoài da khi bị nhiễm mầm bệnh

Nếu bác sĩ nghi đến bệnh sốt mò thì việc chẩn đoán không khó, tuy nhiên phần lớn bị bỏ qua hoặc chẩn đoán nhầm, đặc biệt ở những vùng ít gặp bệnh này. Theo các chuyên gia thì chỉ cần có sốt, vết loét đặc trưng cùng với có hoặc không hạch sưng đau, ban dát sần là có thể chẩn đoán. Tất nhiên xét nghiệm máu có tình trạng nhiễm trùng với bạch cầu tăng, lắng máu tăng. Bệnh nhân có thể được làm các xét nghiệm miễn dịch để xác định bệnh (test IgM Elisa, test IIP, test nhanh RFA...). Cần phải phân biệt sốt mò với bệnh nhiễm xoắn khuẩn, sốt thương hàn, sốt xuất huyết, sốt rét, sốt phát ban chuột... Có tác giả còn đề xuất điều trị thử để chẩn đoán.

Mầm bệnh O.T lại nhạy với kháng sinh chloramphenicol và tetracyclin liều cao. Bên cạnh việc dùng kháng sinh cần phải chữa triệu chứng: giảm sốt, bù nước và điện giải, nâng đỡ tổng trạng, điều trị biến chứng nếu có... Việc điều trị phải được thực hiện ở cơ sở y tế. Phòng ngừa bệnh tốt nhất là không cho mò đốt bằng cách trang bị quần áo bảo hộ khi đi vào những vùng có nguy cơ, xịt hóa chất diệt mò và ấu trùng mò. Hiện nay vẫn chưa có vaccin phòng bệnh sốt mò. ✱

Gai cột sống (Tiếp theo trang 18)

Nguyên tắc chữa trị và phòng bệnh

Gai cột sống gây đau nhức và có thể gây nên một số biến chứng cho người bệnh. Vì vậy, khi bị đau vai gáy, cánh tay, thần kinh liên sườn, thắt lưng, mông, cẳng chân, bàn chân... thì nên đi khám bệnh càng sớm càng tốt. Nơi khám tốt nhất là chuyên khoa xương khớp để được điều trị, tránh biến chứng xảy ra. Ngoài thuốc còn có thể áp dụng lý liệu pháp để hỗ trợ cho điều trị. Tuy nhiên dùng thuốc gì, lý liệu pháp như thế nào sẽ có bác sĩ chuyên khoa cho chỉ định điều trị và tư vấn. Người bệnh không nên tự mua thuốc điều trị và không nên tự tập luyện không có hướng dẫn của bác sĩ chuyên khoa sẽ gây nguy hiểm. Khi đã bị thoái hóa cột sống thì không nên đứng, ngồi quá lâu, không mang vác, bưng bê các vật nặng. Tập thể dục, vận động cơ thể là rất cần thiết để làm lưu thông máu đến nuôi dưỡng khớp nhưng tập như thế nào nên hỏi ý kiến của bác sĩ chuyên khoa xương khớp. Dinh dưỡng đủ chất là điều hết sức cần thiết, nhất là các loại thức ăn giàu calci, các loại vi chất có trong các loại rau xanh. ✱

Không xà phòng

Để hạn chế lây lan nhiều loại bệnh truyền nhiễm thường gặp như cảm cúm, bệnh tay chân miệng, các bệnh đường ruột: tả, lỵ và cả bệnh do sốt xuất huyết virus Ebola,... các chuyên viên y tế khuyến mọi người, kể cả trẻ em, nên tập thói quen thường xuyên rửa tay với xà phòng và nước, nhất là sau khi đi vệ sinh và trước khi ăn. Điều này thật cần thiết. Nhưng một câu hỏi đặt ra là: Có nên rửa tay bằng xà phòng diệt khuẩn hay chỉ cần dùng xà phòng thường?

Tác dụng của các loại xà phòng trong các sản phẩm tẩy rửa thông dụng là làm nhũ tương hóa chất béo, khiến cho những chất béo và cả các chất bẩn, vi khuẩn... bám dính vào da người hay bề mặt đồ vật dễ bong tróc ra khi ta giặt rửa, để cho nước dễ cuốn đi.

Như vậy, chỉ cần rửa tay thật kỹ với xà phòng thường là có thể loại trừ một số lượng lớn tác nhân lây bệnh dính trên tay, từ đó hạn chế việc lây lan mầm bệnh qua đường ăn uống, hay tiếp xúc với niêm mạc mắt, mũi, miệng,...

Ngòi việc loại trừ các vi sinh vật, rửa tay còn giúp giảm nguy cơ nhiễm các chất bẩn khác có hại cho sức khỏe như các kim loại nặng, các chất độc hữu cơ và vô cơ khác.

Hiện nay, nhiều hãng sản xuất có xu hướng thêm một số hóa chất có tính kháng khuẩn, đặc biệt là chất triclosan vào xà phòng, sữa tắm, kem đánh răng, mỹ phẩm trị mụn cũng nhiều sản phẩm tẩy rửa khác, được quảng cáo là có thể diệt sạch vi khuẩn, để hấp dẫn người tiêu dùng.

Tuy nhiên, theo cơ quan Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm Hoa Kỳ (FDA) thì cho đến nay, chưa có bằng chứng rằng các sản phẩm vệ sinh chứa chất kháng khuẩn có tác dụng tốt trong việc phòng ngừa bệnh tật hơn là xà phòng thường và nước. Ngược lại, rất nhiều tài liệu nghiên cứu đã cảnh báo về khả năng gây tác hại đến sức khỏe người dùng và cả với môi trường sống của những sản phẩm này.

nên dùng chứa chất kháng khuẩn

→ DS. HUỖNH VĂN NHIỆM

Với sức khỏe người dùng

• **Dùng xà phòng có chất diệt khuẩn có thể gây dị ứng**

Theo Trung tâm Nghiên cứu Nhi khoa Johns Hopkins (Hoa Kỳ), dùng xà phòng diệt khuẩn để tắm rửa cho trẻ em có thể làm mất cân bằng hệ vi khuẩn có lợi thường trú trên da, làm rối loạn chức năng đề kháng và tăng khả năng bị dị ứng, cả với những chất thường gặp trong môi trường và thực phẩm.

• **Xà phòng diệt khuẩn gây nhiễm độc**

Triclosan và một số chất Clo gắn với nhân benzen trong các loại xà phòng kháng khuẩn, nếu dùng thường xuyên, có thể thấm thấu qua da và tích lũy trong mô mỡ, về lâu dài có thể gây nguy hại cho sức khỏe.

Còn nhớ, khoảng thập niên 1960, các nhà sản xuất Âu Mỹ đã từng cho ra đời các sản phẩm tắm rửa có chứa chất diệt khuẩn chứa *hexachlorophen* – có cấu trúc nhân benzen như *triclosan* và *triclocarban* – với tên đặc chế *PhisoHex*, *Dial* sát khuẩn..., đã gây ra một số ca tử vong cho những trẻ em khi tắm bằng những loại xà phòng sát khuẩn này, khiến các hãng sản xuất phải lập tức rút các sản phẩm tắm rửa có hoạt chất này ra khỏi thị trường và bồi thường một số tiền lớn cho gia đình các nạn nhân.

Triclosan cũng được tìm thấy trong sữa những người mẹ thường dùng các chất tẩy rửa có chứa hóa chất này.

Triclosan có thể phản ứng với clo trong nước máy tạo ra chất 2,4-dichlorophenol. Khi tiếp xúc với tia cực tím trong ánh sáng mặt trời, chất này có thể chuyển thành *dioxin*, một chất cực độc có thể gây nhiều tác hại như chúng ta đã biết. Nghiên cứu cho thấy các sản phẩm chứa *triclosan* thúc đẩy sự phát triển của các tế bào ung thư vú trong phòng thí nghiệm.

• ***Triclosan* và *triclocarban* gây rối loạn nội tiết**

Triclosan và *triclocarban* gắn vào các thụ thể các hormon sinh dục như estrogen và androgen, gây tác hại cho sự phát triển các chức năng sinh dục cả nam và nữ, đặc biệt có thể gây dậy thì sớm ở các bé gái. *Triclosan* cũng làm giảm các hormon tuyến giáp.

• **Những thí nghiệm trên chuột** còn cho thấy *Triclosan* còn có thể gây tổn thương cho cơ tim và cơ xương khớp.

Nguy hại cho môi trường

Triclosan và *triclocarban* trong chất tẩy rửa sau khi sử dụng sẽ thải ra trong nước sông rạch, ao hồ và biển, trở thành mối đe dọa cho các sinh vật sống trong nước: từ vi khuẩn, rong tảo, đến tôm cá... vì độc tính của những chất này đối với các thủy sinh vật cao gấp hàng trăm đến cả ngàn lần so với độc tính trên vi khuẩn. Hơn nữa, các chất Clo hữu cơ này khi nhiễm vào các sinh vật như thủy hải sản, sẽ quay trở lại thành thực phẩm độc hại cho người dùng.

Một mối quan ngại khác là một số loài vi khuẩn thường xuyên tiếp xúc với chất kháng khuẩn này sẽ có thể phát triển khả năng đề kháng với các chất kháng sinh. Đây có thể trở thành mối đe dọa tiềm năng đối với an ninh y tế toàn cầu.

Với những nghi vấn nêu trên, từ tháng 12.2013, Cơ quan FDA yêu cầu các nhà sản xuất phải chứng minh tính ưu việt của các loại xà phòng kháng khuẩn so với xà phòng thường, đặc biệt là tính an toàn khi sử dụng lâu dài.

FDA dự kiến có thể đưa ra quyết định cụ thể vào tháng 9.2016.

Mới đây, chính quyền tiểu bang Minnesota của Hoa Kỳ cũng đã ra dự luật cấm bán tất cả các sản phẩm – kể cả xà phòng, kem đánh răng, sản phẩm khử mùi – có chứa chất *triclosan* trên toàn tiểu bang. Quyết định này sẽ có hiệu lực từ đầu năm 2017.

Thiết nghĩ trong khi chưa có những bằng chứng cụ thể chứng minh các loại xà phòng và các sản phẩm chứa chất kháng khuẩn là an toàn và có ích lợi hơn cho người tiêu dùng, chúng ta nên hết sức thận trọng với những loại sản phẩm này. ✨

Nguồn: dinhduongmamnon.vn